

Interprofessionalitet intresserar internationellt — 5th European Conference on Interprofessional Practice & Education, Nijmegen, Nederländerna 26–28.8.2015

De senaste 30 åren har man både bland forskare, praktiker och politiker talat om interprofessionell praxis och utbildning inom social- och hälsovård. Sedan början av 2000-talet har det grundats flera regionala och nationella nätverk för att utveckla interprofessionellt samarbete. The European Interprofessional Practice and Education Network (EIPEN) var ett av de första som etablerades då ett antal universitet och organisationer fick finansiering av Europeiska Kommissionen för att grunda ett nätverk. Efter att finansieringen avslutats beslöts att EIPEN blir en sammanlutning där både organisationer och privatpersoner kan bli medlemmar. I detta nätverk är Finland representerat av Uleåborgs universitet och Oulun ammattikorkeakoulu.

Nätverket strävar efter att utveckla och utbyta effektiva interprofessionella utbildningsprogram, metoder och material för att förbättra det interprofessionella samarbetet inom social- och hälsovård i Europa. Vartannat år ordnar EIPEN en konferens. I augusti 2015 arrangerades konferensen i Nijmegen i Nederländerna. Temat för konferensen Bridging the gap between education and practice in health and social

care var hur utbildningen och arbetslivet tillsammans kan överbygga den klyfta som fortfarande finns mellan samarbetet mellan olika professioner inom social- och hälsovården. Konferenserna har år för år lockat fler deltagare och detta år var antalet deltagare 160, dvs. dubbelt så många som på förra konferensen i Ljubljana 2013.

Konferensen fokuserade både på interprofessionell utbildning och samarbete, och key note-föreläsningarna hölls av två framstående experter inom dessa områden. Dr Sarah Hean från School of Health and Social Care vid Bournemouth University inledde konferensen och utgick från utbildningens perspektiv. Hean betonade att utbildningen och forskningen inom social- och hälsovård i dag bör vara personcentrerad snarare än sjukdomsbaserad. Det interprofessionella samarbetet skall alltså utgå från målgruppens behov, vilket styr vilka kompetenser de olika professionerna behöver för att kunna hjälpa dessa personer. Kompetens i att samarbeta för patientens eller klientens bästa ligger således i fokus. Samarbete behövs för rutinarbetet, dvs. för att garantera att de professionella kommunicerar så

att klienten eller patienten får rätt vård i rätt tid. Samarbete möjliggör också sociala innovationer. Innovationer behövs för att hitta nya lösningar på de allt mer komplexa problemen inom social- och hälsovården. Det interprofessionella samarbetet möjliggör innovationer i och med att de olika professionernas kunskap kan kombineras och/eller användas i en ny kontext. Sammanfattningsvis påpekade Hean att utbildningen bör följa med samhällsutvecklingen och utbilda innovativa klientcentrerade professionella som i samarbete med varandra utvecklar vården.

Professor Scott Reeves från Kingston University & St George's vid University of London gav en översikt av hur det interprofessionella samarbetet i arbetslivet utvecklats och vart det är på väg. Reeves konstaterade att det interprofessionella samarbetet mellan professionella inom social- och hälsovårdssektorn för att förbättra kvaliteten på vården och omsorgen etablerats under de senaste 30 åren. Den globala utvecklingen inom social- och hälsovårdssektorn med ändringar i den demografiska utvecklingen och sjukdomsbilden, stigande kostnader, ökad patientcentrering och brist på

arbetstagare har bidragit till att behovet av interprofessionellt samarbete ökat.

Reeves hänvisade till forskning som ger stöd för att det interprofessionella samarbetet är framgångsrikt. För patienter och klienter innebär samarbetet bättre vård, mindre fel inom vården och patienterna/klienterna uttrycker att de är nöjda. De professionella upplever att de får stöd av varandra och att kvaliteten på relationerna förbättras. På organisationsnivå har det interprofessionella samarbetet bidragit till förbättrad koordinering av insatser och en effektivare användning av resurser. Samtidigt har forskningen visat att det också finns spänningar och aspekter som bör tas i beaktande vid planering av interprofessionellt samarbete. Dessa kan till exempel vara organisatoriska faktorer (som skillnader i visioner eller olika system), konkurrerande intressen, professionella och kulturella faktorer (till exempel olika värderingar, maktobalans eller könsfrågor) eller helt enkelt det att avdelningar ligger på olika våningar.

För att förbättra möjligheterna till interprofessionellt samarbete i framtiden lyfter Reeves fram tre faktorer. För det första bör utbildningen satsa på både formellt (som till exempel gemensamma simulationsövningar för olika professioner) och icke-formellt lärande (informella möten, t.ex. gemensamma luncher). I den praktiska verksamheten är det viktigt att man har gemensamma checklistor och vårdkedjor samt att man ordnar regelbundna interprofessionella möten för att t.ex. lösa problem. För

det tredje bör det finnas organisatoriska ramar med riktlinjer och procedurer för samarbete och organisationerna bör organisera sina utrymmen och processer så att samarbetet blir möjligt.

Fördelarna och utmaningarna med interprofessionell utbildning och interprofessionellt samarbete återspeglades också i de muntliga presentationer, posterpresentationer och workshops som hölls under konferensen. De muntliga presentationerna hölls som parallellsessioner och handlade om interprofessionell utbildning, interprofessionellt samarbete i arbetslivet samt ledarskap. Modeller för och erfarenheter av interprofessionell utbildning och interprofessionellt samarbete från olika håll i världen (från de nordiska länderna via mellaneuropeiska länder till Saudi-Arabien och Australien) presenterades och diskuterades. Under workshoparna fick deltagarna aktivt diskutera och lära sig mera om bl.a. hur man väljer rätt instrument för att utvärdera interprofessionellt arbete och hur man designar en fungerande interprofessionell kurs. Av presentationerna och workshoparna framgick att utvecklandet och förverkligandet av interprofessionellt samarbete inte är en lätt väg att gå, men att det finns belägg för att det är den väg vi borde gå inom social- och hälsovårdsområdet.

Utöver detta program ordnades också studiebesök till två institutioner; Herstelhotel och Thermion, som på ett innovativt sätt kombinerar utbildning, forskning och klinisk verksamhet. Herstelhotel i Nijmegen är ett rehabiliteringscenter för

äldre personer, där studerande, inom ramen för sin praktik samt olika utvecklingsarbeten inom studierna, och personal vid Hogeschool van Arnhem i Nijmegen i samarbete med personalen utvecklar interprofessionella arbetsmetoder och -material. Thermion i Lent är en hälsocentral där personalen bestående av fjorton olika professioner i samarbete med studerande vid Hogeschool van Arnhem i Nijmegen och Radboud University Medical Center arbetar tillsammans. Syftet är att skapa en omgivning där forsknings- och utvecklingsverksamhet bidrar till personalens och studerandes professionella utveckling samt till innovationer i praktiken.

Under konferensdagarna arbetade ett interprofessionellt studerandeteam under handledning av en lärare tillsammans med en patient kring hennes case som krävde interprofessionellt samarbete. Samarbetet kallades för "Hackathon" för att beskriva att de studerande behöver söka sig till olika databaser och andra informationskällor för att få tag på all relevant information samt att de har ett "maraton" framför sig när de under 48 timmar ska söka en lösning på problemet. På sista konferensdagen presenterade de studerande tillsammans med patienten sitt resultat och resultatet bekräftade det den vetenskapliga konferensen arbetat med – interprofessionellt arbete är viktigt och ger bättre resultat för alla parter; klienter och professionella.

Förutom EIPEN finns det sju andra interprofessionella nätverk runtom i världen som samlar organisationer och in-

divider som är intresserade av främjandet av hälsa och välbefinnande genom interprofessionellt arbete och interprofessionell utbildning. Det nordiska NIPNET-nätverket arrangerar konferenser om interprofessionell utbildning och praktik där kolleger från de nordiska länderna träffas. NIPNET del-

tar också i arrangemangen av den globala konferensen All Together Better Health (ATBH) som koordineras av en kommitté bestående av de globala interprofessionella nätverken. Den europeiska konferensen ordnas vartannat år och alternerar med ATBH-konferensen. Nästa stora konferens

med temat interprofessionell utbildning och praktik; ATBH VIII-konferensen ordnas i september 2016 i Oxford.

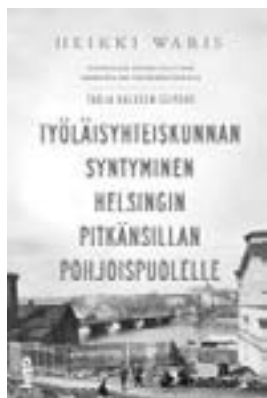
PIA LILJEROTH
PD, Barnmorska
Yrkehögskolan Novia,
avdelningen för vård och det
sociala området, Åbo

Sosiaalilääketieteen yhdistys

myy kirjaa Heikki Waris: ”**Työläisyhteiskunnan
syntyminen Helsingin Pitkäsillan pohjoispuolelle**”

EDULLINEN JÄSENHINTA **15e** (ovh. 29e)

Heikki Waris oli suomalaisen sosiaalipolitiikan grand old man, professori ja akateemikko. Hänen 1930-luvulla kahdessa osassa julkaistu väitöskirjansa on nyt saatavilla lyhentämättömänä versiona, johon on lisätty valokuvaliite sekä Tarja Halosen esipuhe.

Tilaukset ja lisätiedot sihteeri@socialmedicine.fi.

Yhdistys myy kirjaa myös Sosiaalilääketieteen päivillä 13.-14.10.2016 Tampereella.

**HYVÄ LAHJAIDEA KANSANTERVEYS- JA
SOSIAALIHISTORIASTA KIINNOSTUNEELLE!**